

A qui emprenyen els guardes dels diners?

Les grans caixes valencianes constitueixen, a hores d'ara, un important poder sense adscripció política clara. L'executiu valencià, amb Eduardo Zaplana al capdavant, vol posar fi a aquesta indefinició.

El propassat mes d'octubre saltava la polèmica. Disset ajuntaments del Vinalopó Mitjà i del Baix Segura amenaçaven de retirar tots els seus comptes en la CAM. La raó adduïda per aquestes corporacions eren les reticències que plantejava aquesta entitat davant la participació a càrrec de l'obra social en el finançament de la construcció de la Universitat d'Elx que actualment estudia el Consell. Els dos grups de l'oposició amb representació parlamentària, PSPV-PSOE i EUPV, van reaccionar oposant-se a l'actitud dels alcaldes.

Les obres de l'obra. Aquest setmanari ha intentat reiteradament però sense èxit obtenir l'opinió de diversos dirigents de PP sobre aquest enfrontament, en el fons del qual radica el debat sobre la destinació dels voluminosos beneficis que les caixes d'estalvi destinen a l'obra social. Les quatre caixes valencianes (dues de xicotet volum, Caixa de Carlet i Caixa d'Ontinyent, a més de Bancaixa i la CAM, els dos basaments del poder financer valencià) destinaran enguany més de 5.000 milions de pessetes a la dotació d'aquesta partida, que constitueix un dels fonaments de l'existència d'aquestes institucions.

En aquest moment, més del 90% dels projectes que componen aquesta obra social són d'elaboració pròpia, és a dir, no hi participa cap altra institució. La col·laboració amb obres d'envergadura elaborades pel consell implicaria una

ARXIU / FERNANDO FLUXIA

sensible reducció de la quantitat que les caixes destinen als seus propis programes. A més a més, això pot produir problemes perquè un projecte d'aquesta mena té una realització plurianual i provocaria una reducció considerable dels recursos de què disposa la institució. Segons Aurelio Martínez, ex-conseller d'Economia i Hisenda i catedràtic d'economia a la Universitat de València, "les caixes, per expandir-se, han de tenir recursos propis. Aquests recursos són els beneficis no distribuïts. Aquests projectes detrauen una quantitat important de capital i dificulten la capitalització de les caixes i, per tant, disminueix la capacitat d'ex-

pansió d'aquestes institucions". A més, Martínez afegeix que "ara s'han de tenir precaucions especials en l'establiment de plans plurianuals, per la incertesa sobre la incidència que la moneda única tindrà sobre les caixes".

La federació de banca de CCOO del País Valencià, un dels sindicats majoritaris en les caixes valencianes que compta amb membres en els consells d'administració de Bancaixa i de la CAM, manifesta: "si es comprometen recursos en capital immobilitzat, serà més urgent ajustar el cost salarial al volum de negoci, és a dir, que pujarien les retribucions variables. Per a nosaltres, és preferible que la part

Terrenys on el PP té previst construir la Universitat d'Elx. La pressió dels ajuntaments més propers a aquesta localitat perquè la CAM participara en el finançament del projecte va provocar la resposta dels grups de l'oposició a les Corts valencianes.

Aurelio Martínez. L'ex-conseller d'Economia i Hisenda, i actual portaveu del PSPV-PSOE a l'Ajuntament de València va elaborar la llei de caixes actualment en vigor. (Foto: Arxiu / Rafa Gil)

més important dels ingressos siga fixa.”

Per a Pedro Zamora, portaveu d'economia d'EUPV a les Corts valencianes, “l'obra social de les caixes no ha de destinar-se en cap cas a cobrir els forats del pressupost del Consell. La Universitat ha de tenir finançament públic i és un problema del Consell. Si han de recórrer al crèdit, tenen l'Institut Valencià de Finances, però les caixes han de participar com qualsevol altra entitat. Les caixes han de tenir autonomia”. Zamora s'oposa a qualsevol tipus d'interferència en el funcionament d'aquestes entitats. “Em sembla una bogeria i jugar amb foc –assenyala– la posició dels alcaldes del PP perquè s'han de respectar les institucions”. El major risc de la participació de les caixes en les construccions projectades per l'executiu valencià és,

per a Martínez, que poden crear un precedent. “Quan obres l'aixeta, totes les coses hi caben. El problema és la funció que té cada entitat. La creació de la universitat és una qüestió que pertany a la Generalitat. Cal definir quins projectes són de cadascú. La gran preocupació que té el PP s'explica perquè la Universitat d'Elx serà la seua actuació més emblemàtica en aquesta legislatura.”

El portaveu d'EUPV considera, fet i fet, que en aquest afer “l'actitud de Zaplana ha estat conflictiva, com en gairebé tots els ordres de la vida civil valenciana. El govern està desestabilitzant la societat valenciana.”

El consell se sent incòmode amb la regulació dels òrgans rectors de les caixes, que no reflecteix els canvis al palau de la Generalitat.

Quan els números no quadren. Al capdavant, aquesta controvèrsia revela la incomoditat dels actuals ocupants del palau de la plaça de Manises amb la normativa que regula les caixes d'estalvi, establerta entre 1990 i 1994. Aquest seguit de reglamentacions fixa unes quotes de representació en els òrgans rectors d'aquestes institucions que dificulten que els canvis produïts a les Corts valencianes es reflectesquen en aquestes institucions. La Llei del 22 de febrer de 1990 regula l'assemblea que elegeix el consell d'administració i la divideix en quatre grups: els treballadors de l'entitat tenen un 15%; els impositors, un 35%; els ajuntaments, un altre 35% i les societats fundadores, un 15%.

El president de la Generalitat valenciana, Eduardo Zaplana, en una compareixença davant el Parla-

ment valencià, va manifestar la seua disconformitat amb la quota que correspon a les entitats fundadores per considerar-la excessiva, i fins i tot la va acusar de vulnerar les bandes de representació que estableix la LORCA (Llei d'Òrgans Rectors de les Caixes d'Estalvi estatal). Destacats representants de la classe empresarial valenciana, com Federico Félix, Artur Virosque o José María Jiménez de Laiglesia, també han donat suport explícit a un canvi en els òrgans de les caixes que reflectesca els nous aires que bufen al palau de la Generalitat. Reflectir aquest canvi polític en les caixes exigeix que es done més pes a les institucions que també es van veure afectades el maig del 1995: els ajuntaments.

Segons Aurelio Martínez, la modificació que té en projecte el Partit Popular es contradiu amb les veus que dins aquest partit s'han escoltat demanant una despolitització de les caixes i també contrasta amb la posició d'aquest partit en la discussió de la reforma de l'any 1994, quan van demanar una disminució de la quota que correspon a les corporacions locals. “Jo no sé –declara Martínez– per què són més representació civil els ajuntaments. Ningú no és neutral, però és difícil que els altres grups estiguen més polititzats que les corporacions locals, ja que són la representació política per excel·lència”.

Segons Martínez, en el cas de Bancaixa, “la realitat electoral no facilitarà els desitjos del PP. Hauran de fer molts números”. Aquesta entitat té una societat fundadora, la Reial Societat Econòmica d'Amics del País, que, a diferència de les entitats fundadores reconegudes en els estatuts de la CAM, les diputacions de València i Castelló i el Cercle Catòlic de Torrent, no està subjecta als canvis electorals. A més, els impositors estan associats en dues grans organitzacions, la majoritària Organització de Consumidors d'Espanya, propera al PSPV, i l'Associació d'Impositors, auspiciada pel partit en el Govern. Molts ajuntaments de la comarca de l'Horta, per la seua banda, també estan en mans del PSPV,

cosa que dificulta el control del PP.

Pedro Zamora s'oposa també a l'augment de la representació dels ajuntaments en les caixes: "Ens sembla negatiu que els òrgans de direcció hagen d'estar sotmesos als canvis electorals. No hi estem d'acord. Els impositors són clau perquè tenen la seua raó de ser en aquests grups. A més, cal canviar la forma d'elecció dels representants dels ajuntaments [actualment en mans dels alcaldes] perquè la composició dels ajuntaments és plural i cal respectar aquesta pluralitat."

CCOO considera que en cap cas s'ha de reduir el percentatge de participació dels impositors en benefici de les corporacions locals, però, a més a més, proposa un canvi en la forma d'elecció dels seus representants: "amb l'actual mètode d'elecció indirecta, en què els membres de l'assemblea elegeixen el consell, es perd la finalitat de diàleg amb els usuaris, que es podria assegurar amb l'elecció directa. Amb tot, si aquest grup perd representativitat, hauria de passar a associacions d'usuaris o altres organitzacions socials com els sindicats".

Gegants amb bona salut. Les caixes valencianes tenen pràcticament dos bilions de pesetes en dipòsits, més d'un 40% del total de les institucions financeres, percentatge que augmenta encara més si tenim en compte les importants participacions accionaries d'aquestes entitats en alguns bancs: Bancaixa controla els consells d'administració del Banc de València i del Banc de Múrcia. En aquest moment, aquestes institucions, els principals actors del sistema financer valencià, tenen una situació francament envejable i estan immerses en ambiciosos projectes d'expansió. Per a Zamora, "en general, la gestió de les caixes és bona i cal desitjar que siga qui siga qui governe no tinga un comportament partidista sinó que actue en interès de les caixes".

Segons Martínez, "hi ha una

ARXIU / RAFA GIL

Pedro Zamora, portaveu d'economia d'EUPV a les Corts valencianes. Aquest diputat considera que l'actual composició dels consells d'administració de les caixes és adequada.

falta de reconeixement a les caixes. Ha predominat la professionalitat i l'objectiu de fer aquestes entitats competitives i serioses en el mercat. Han dut una gestió modèlica. No entenc aquestes

urgències. No entenc la pressa que tenen. L'única explicació que trobe és la sensació de transitorietat en la Generalitat".

Miquel Calvet

CLAVÉ a La pedRera

EXPOSICIÓ

del 20 de setembre al 17 de novembre

**LA PEDRERA, SALA D'EXPOSICIONS
DE LA FUNDACIÓ CAIXA DE CATALUNYA**
Passeig de Gràcia 92, Barcelona

Horari: de dimarts a dissabte, de 10 a 20 h.

Dimegnes, de 10 a 15 h. Dilluns tancat.

Dissabtes, entrada gratuïta.

**Informació i reserva de visites comentades per a grups,
telèfon 93/484 59 79**

FUNDACIÓ CAIXA DE CATALUNYA

